

Per mail : Cie.ezk@tweedekamer.nl

Aan de voorzitter en de leden
van de vaste commissie voor Economische Zaken en
Klimaat
van de Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Briefnummer
21-1205402

Onderwerp
**Voorstel van de Wet veiligheidstoets
investerings, fusies en overnames**

Den Haag
1 september 2021

Telefoonnummer
070-3490407

E-Mail
Jager@vnoncw-mkb.nl

Geachte dames en heren,

Op 30 juni 2021 is het voorstel van de Wet veiligheidstoets investeringen, fusies en overnames (hierna: het Wetsvoorstel) bij uw Kamer ingediend. VNO-NCW, MKB-Nederland en FME zijn hier positief over. Wel maken we graag van de gelegenheid gebruik om u te wijzen op enkele punten die nog verdere verbetering of aanscherping nodig hebben om onbedoelde effecten en zorgen bij ondernemers weg te nemen. Zie ook de verdere technische uitwerking in de bijlage bij deze brief.

1. Ondersteuning voor doel wetsvoorstel

Wij ondersteunen als ondernemersorganisaties het doel van het Wetsvoorstel. Risico's voor de nationale veiligheid met betrekking tot vitale aanbieders of ondernemingen die over sensitieve technologie beschikken moeten goed worden bewaakt. Het Wetsvoorstel (ook in samenhang met vergelijkbare wetten in andere Europese lidstaten) zal ervoor zorgen dat het mogelijk blijft om binnen het bestaande netwerk van leveranciers en partners samen te werken aan nieuwe technologie, zonder de vrees dat deze technologie in verkeerde handen komt te vallen. Wij vinden het positief dat het kabinet in deze toets de balans zoekt tussen nationale veiligheid en het enorme belang van een tegelijkertijd *open economie*. Juist dit laatste heeft ons land namelijk geen windeieren gelegd en blijft van groot belang voor onze toekomstige welvaart. Verder is het positief dat het kabinet de toets als een vangnet positioneert en niet allerlei sectorspecifieke wetten laat vervangen. Ook is het goed dat de toets zuiver en alleen wordt ingezet als de nationale veiligheid in het geding is.

2. Enkele noodzakelijke verbeterpunten

VNO-NCW, MKB-Nederland en FME bezien het Wetsvoorstel in het licht van onze open economie en de noodzaak van een zo vrij mogelijk investeringsklimaat. Dat maakt het van groot belang dat de scope en werking zo beperkt en duidelijk mogelijk is omschreven. Hierover hebben wij als ondernemersorganisaties – na consultatie van talloze leden – nog een aantal zorgen:

Mogelijke:

- (1) *De rechtsonzekerheid door het gebrek aan een duidelijke definitie wanneer de toets van toepassing is.* Het is nu niet geheel duidelijk wanneer sprake is van ‘significante invloed’ als bedoeld in art. 1 juncto art. 4, en daarmee wanneer de investeringstoets van toepassing zou kunnen zijn. Dit leidt onbedoeld tot rechtsonzekerheid, is onze vrees;
- (2) *Het proces voor het aanwijzen van sensitieve technologie is onduidelijk.* Hoewel het Wetsvoorstel voorziet in het betrekken van het bedrijfsleven bij het bij AMvB aanwijzen van technologieën als sensitieve technologie, is nog onduidelijk hoe (het proces aangaande) het expertoverleg er concreet uitziet (zie artikel 8 lid 3);
- (3) *De voorgestelde termijnen zijn te lang.* Het Wetsvoorstel voorziet in (de mogelijkheid tot het verlengen van) termijnen waarbinnen Onze Minister moet mededelen of een toetsingsbesluit vereist is en, zo ja, waarbinnen dat besluit genomen moet worden. Deze termijnen zijn in de ogen van veel van onze leden (a) te lang en (b) kunnen bovendien te makkelijk worden verlengd, wat weer langer onzekerheid geeft aan alle partijen;
- (4) *Het aansprakelijkheidsrisico terugbrengen belang.* De verplichting een aandelenbelang te vervreemden of terug te brengen namens en voor rekening van de verwerver (zie art. 43 lid 1 onderdeel b) dient bij Onze Minister te liggen, niet bij de (beursgenoteerde) doelonderneming, dit vanwege aanzienlijke (aansprakelijkheids)risico’s voor die onderneming en haar bestuurders, en grote conflicten met haar aandeelhouder(s).

3. Belang vestigingsklimaat en extra investeringen in onderzoek & innovatie

Buitenlandse investeringen blijven van enorm belang voor de brede welvaart in ons land. Hoewel dit Wetsvoorstel gebalanceerd is, kan het mogelijk gevolgen hebben voor de omvang van deze investeringen. Daarom willen we benadrukken dat het van essentieel belang is om naast een goed defensief instrumentarium (waar dit wetsvoorstel over gaat) ook het offensieve instrumentarium op orde te hebben en te blijven werken aan een sterk vestigingsklimaat. Dit vergt onder meer veel grotere investeringen in onderzoek en innovatie ten behoeve van ons mondiaal concurrentievermogen en soevereiniteit.

3

In de bijlage worden de voorgaande en andere zorgpunten technisch/juridisch verder uitgewerkt en toegelicht.

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Hoogachtend,

Rob Mulder

Geerst Huizinga

Directeur Beleid
VNO-NCW en MKB-Nederland

Directeur Belangenbehartiging
FME

Bijlage

bij brief d.d. 1 september 2021 briefnummer 21-120542

1. Artikel 1 begrip ‘significante invloed’

Onder het begrip ‘significante invloed’ als bedoeld in art. 1 wordt verstaan:

‘significante invloed als bedoeld in artikel 4, eerste tot en met derde lid;’

Dat artikel luidt aldus:

- ‘1. Het verkrijgen of vergroten van significante invloed in een doelonderneming op het gebied van sensitieve technologie kan zich voordoen, indien:
- a. een persoon ten minste een tiende van de stemmen van de algemene vergadering in een doelonderneming kan uitbrengen of kan laten uitbrengen;
  - b. een persoon ten minste een vijfde van de stemmen van de algemene vergadering in een doelonderneming kan uitbrengen of kan laten uitbrengen;
  - c. een persoon ten minste een vierde van de stemmen van de algemene vergadering in een doelonderneming kan uitbrengen of kan laten uitbrengen;
  - d. de onderneming zich jegens een derde verbindt of heeft verbonden om te bevorderen dat de daartoe bevoegde organen van een doelonderneming een of meer bestuurders die zijn voorgedragen door deze derde, benoemen of ontslaan; of
  - e. tussen aandeelhouders is overeengekomen dat een aandeelhouder de significante invloed via een van de mogelijkheden genoemd in onderdelen a tot en met c, verkrijgt of vergroot.
2. Geen significante invloed als bedoeld in het eerste lid is aanwezig, indien er sprake is van zeggenschap.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen specifieke categorieën van doelondernemingen worden aangewezen waarvoor per aangewezen categorie op basis van de aard van de activiteiten of inrichting van doelondernemingen die onder een categorie vallen, wordt bepaald welke van de onderdelen, genoemd in het eerste lid, daarop van toepassing is of zijn. Op andere dan deze bij algemene maatregel van bestuur aangewezen specifieke categorieën is het eerste lid niet van toepassing.’

De verschillende soorten verwervingsactiviteiten die tot significante invloed kunnen leiden, staan in art. 3.¹ Het gaat daarin onder meer om:

---

¹ MvT, p. 134.

‘a. investeringen tot het verkrijgen of vergroten van significante invloed door een verwerver op een doelonderneming;’

Onder ‘investering’ wordt volgens art. 1 verstaan:

‘verwerving van participaties in het kapitaal of vermogensbestanddelen, door een of meer personen, bij overeenkomst of op elke andere wijze, rechtstreeks of middellijk, over een of meer ondernemingen of delen daarvan;’

De bovengrens die aan significante invloed wordt gesteld, is de verwerving van zeggenschap.²

Over het bovengenoemde rijst een aantal uitlegvragen:

- Ingevolge art. 4 lid 1 kan het verkrijgen of vergroten van significante invloed (in een doelonderneming op het gebied van sensitieve technologie) zich voordoen als sprake is van een situatie als bedoeld in onderdelen a tot en met e. Waarom wordt er gesproken van ‘kan’? Is het ook mogelijk dat in een geval als bedoeld in, bijvoorbeeld, onderdeel a géén sprake is van significante invloed? Nu lijkt er in art. 4 lid 1 onderdeel a te staan dat als een (rechts)persoon ten minste een tiende van de stemmen in de algemene vergadering van de doelonderneming kan (laten) uitbrengen, er (nog) geen sprake hoeft te zijn van significante invloed. Aan het enkele feit van het kunnen (laten) uitbrengen van ten minste een tiende van de stemmen in de algemene vergadering van de doelonderneming, kan dus niet de gevolgtrekking worden verbonden dat sprake is van significante invloed. Dat roept de vraag op: wanneer wel? Zonder verdere beoordelingscriteria, die ontbreken, is dat thans niet duidelijk. Met het oog op de rechtszekerheid strekt het tot aanbeveling die in art. 4 op te nemen. Een investeerder kan zich er dan van vergewissen of de koop van een aandelenbelang leidt tot significante invloed. Voor zover art. 4 lid 1 aldus moet worden verstaan dat het, om bij het voorbeeld te blijven, kunnen (laten) uitoefenen van ten minste een tiende van de stemmen in de algemene vergadering van de doelonderneming wél op zichzelf en zonder meer meebrengt dat sprake is van significante invloed, dan verdient het aanbeveling daarin te spreken van ‘doet zich voor’ in plaats van ‘kan zich voordoen’. Bij de overige vragen zal daar, gemakshalve, van worden uitgegaan.
- Als een (rechts)persoon minder dan een tiende van de stemmen in de algemene vergadering van een doelonderneming kan (laten) uitbrengen als bedoeld in

---

² MvT, p. 37 en 135.

art. 4 lid 1 onderdeel a, en de situatie als bedoeld art. 4 lid 1 onderdeel d doet zich niet voor, is dan zonder meer géén sprake van significante invloed?

- Als een (rechts)persoon een aandelenbelang wil opbouwen waarmee diegene ten minste een tiende van de stemmen in de algemene vergadering van de doelonderneming kan (laten) uitbrengen als bedoeld in art. 4 lid 1 onderdeel a, zijn aandelenbelang nadien wil vergroten tot het daarmee kunnen uitoefenen van minder dan een vijfde van de stemmen als bedoeld in art. 4 lid 1 onderdeel b en dat belang later wil uitbouwen tot een waarmee ten minste een vijfde van de stemmen als evenbedoeld kunnen worden uitgeoefend, wat is dan rechtens? Is het zo dat: (1) het voornemen tot uitvoering van de verwervingsactiviteit in de vorm van een investering in een op het gebied van sensitieve technologie actief zijnde doelonderneming die zal leiden tot het kunnen (laten) uitbrengen van ten minste een tiende van de stemmen in de algemene vergadering daarvan en dus tot de verkrijging van significante invloed door de verwerver op die doelonderneming, door de verwerver ex art. 11 lid 1 moet worden gemeld aan Onze Minister indien deze verwervingsactiviteit heeft plaatsgehad (i) na inwerkingtreding van dit Wetsvoorstel of (ii) vóór inwerkingtreding daarvan, maar na de peildatum, en Onze Minister heeft binnen acht maanden na inwerkingtreding van dit Wetsvoorstel de verwerver gelast alsnog melding te doen ex art. 58 lid 1, (2) de vergroting van significante invloed nadien tot minder dan een vijfde van de stemmen níét behoeft te worden gemeld ex art. 11 lid 1 en (3) de verdere vergroting van significante invloed tot ten minste een vijfde van de stemmen wél moet worden gemeld?
- De toetsingsdrempels als bedoeld in art. 4 lid 1 onderdelen a tot en met c zijn ‘mede geïnspireerd door de meldingsdrempels zoals opgenomen in artikel 5:38, vierde lid, van de Wft’ en ‘de daaraan verbonden rechten zoals vastgelegd in het Nederlandse vennootschapsrecht’.³ Daarbij wordt echter vergeten dat daaronder geen wachtperiode (*stand-still obligation*) geldt die op kan lopen tot acht weken. Voor een beursgenoteerde onderneming geldt dat het aantal stemmen vaak schommelt, waarbij steeds wanneer het belang van een investeerder boven de 10% komt, een melding vereist zou zijn. Dit dient geen enkel doel (bij 10% is simpelweg geen sprake van significante invloed) en een dergelijke bureaucratische drempel doet afbreuk aan een gunstig investeringsklimaat (een van de belangrijkste bezwaren van de Raad van State⁴ tegen het eerdere voorstel). Aanpassing van dit Wetsvoorstel op dit onderdeel is dan ook geïndiceerd.
- Luidens art. 4 lid 3 kunnen bij AMvB ‘specifieke categorieën van doelondernemingen worden aangewezen waarvoor per aangewezen categorie

---

³ MvT, p. 37.

⁴ Zie RvS-advies, p. 2.

op basis van de aard van de activiteiten of inrichting van doelondernemingen die onder een categorie vallen, wordt bepaald welke van de onderdelen, genoemd in het eerste lid, daarop van toepassing is of zijn'. Anders dan, bijvoorbeeld, art. 11 lid 2 en art. 34 lid 14 wordt hier gesproken van 'kunnen'. Er hoeft dus geen AMvB te komen waarin specifieke categorieën van doelondernemingen worden aangewezen. Mag worden aangenomen dat alsdan ten aanzien van alle categorieën doelondernemingen op het gebied van sensitieve technologie de onderdelen a tot en met e van lid 1 van art. 4 gelden? Blijkens art. 4 lid 3 laatste volzin is op 'andere dan deze bij algemene maatregel van bestuur aangewezen specifieke categorieën (...) het eerste lid niet van toepassing'. Betekent zulks dat als sprake is van een investering die leidt tot de verkrijging of vergroting van significante invloed als bedoeld in art. 4 lid 1 onderdeel a-e maar de betrokken doelonderneming op het gebied van sensitieve technologie valt niet in een specifieke categorie van doelondernemingen als aangewezen bij AMvB op grond van art. 4 lid 3 eerste volzin, het voornemen tot uitvoering van deze verwervingsactiviteit niet behoeft te worden gemeld ex art. 11 lid 1? En stel dat er zo'n AMvB komt, aan wat voor 'specifieke categorieën' doelondernemingen moet dan zoal worden gedacht en hoe worden zij vastgesteld? Geldt er ook een voorhangprocedure? Bij AMvB kan worden bepaald 'welke van de onderdelen, genoemd in het eerste lid, daarop [per aangewezen categorie van doelondernemingen] van toepassing is of zijn'. Betekent zulks dat het, althans in theorie, mogelijk is dat bijvoorbeeld alleen onderdeel a van lid 1 van art. 4 van toepassing, waardoor de verkrijging van significante invloed als daarin bedoeld wél moet worden gemeld, maar de vergroting daarvan tot, bijvoorbeeld, ten minste een vijfde van de stemmen als bedoeld in onderdeel b van lid 1 van art. 4 níét?

- o Een verwervingsactiviteit hoeft niet te bestaan uit het verkrijgen of vergroten van een aandelenbelang in een doelonderneming op het gebied van sensitieve technologie. Is voor de beantwoording voor de vraag of alsdan sprake is van significante invloed, alleen relevant het bepaalde in art. 4 lid 1 onderdeel d, houdende dat 'de onderneming zich jegens een derde verbindt of heeft verbonden om te bevorderen dat de daartoe bevoegde organen van een doelonderneming een of meer bestuurders die zijn voorgedragen door deze derde, benoemen of ontslaan'? (Wordt met 'onderneming' en 'doelonderneming' hetzelfde bedoeld? Uit de memorie van toelichting blijkt van wel.⁵ Wellicht kan onderdeel d daarmee in overeenstemming worden gebracht.) En waar moet die verbondenheid uit blijken of volgen? Stel dat de doelonderneming zich niet jegens een derde heeft verbonden als hiervoor

---

⁵ MvT, p. 135.

bedoeld, hoeft het voornemen tot uitvoering van de desbetreffende verwervingsactiviteit dan niet te worden gemeld op de voet van art. 11 lid 1? Voor zover in een geval als hier aan de orde naast art. 4 lid 1 onderdeel d een andere maatstaf geldt ter bepaling van significante invloed, doemt de vraag op welke.

Wij verzoeken in te gaan op de hierboven opgeworpen vragen, en de aldaar gemaakte opmerking over schommelingen in het aantal stemmen, met betrekking tot (de verkrijging/vergroting van) significante invloed.

2. Artikel 8 lid 3 proces rondom aanwijzen sensitieve technologie

Bij AMvB kunnen andere technologieën worden aangewezen als sensitieve technologie, zo bepaalt art. 8 lid 3. Dienaangaande staat in de memorie van toelichting het volgende:

‘Gezien de behoefte aan zorgvuldigheid en deskundigheid wordt in de afweging of een technologie als sensitieve technologie onder het wetsvoorstel gebracht wordt ook aanvullende expertise gevraagd. Die expertise kan worden gegenereerd door een tripartite samenwerking gebaseerd op de gouden driehoek van bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid. Er wordt daarvoor een structureel ingebed expertoverleg opgezet waarin het relevante hoogtechnologische bedrijfsleven vertegenwoordigd is, samen met kennisinstellingen en experts vanuit de overheid. Vanuit dit expertoverleg kan op vertrouwelijke wijze input worden vergaard ten aanzien van technologieën en hun toepassingsmogelijkheden, de positie van het Nederlandse bedrijfsleven in mondiale waardenketens en marktdynamiek, en risico’s rondom *reversed engineering* of het weglekken van kennis. Dit overleg wordt sowieso geraadpleegd voorafgaand aan enig voorstel voor de totstandkoming of wijziging van de algemene maatregel van bestuur die de reikwijdte van de investeringstoetsing voor sensitieve technologie nader uitwerkt.’⁶ (cursivering auteur en onderstreping VNO/MKB/FME)

en

‘Om de afbakening van sensitieve technologie zo proportioneel mogelijk te houden wordt hiervoor een grondig en zorgvuldig proces ingericht waarbij niet alleen advies kan worden gevraagd aan het Analistennetwerk Nationale Veiligheid, maar waarbij ook een structureel overleg wordt ingesteld waarin het hoogtechnologisch bedrijfsleven, kennisinstellingen en experts vanuit de overheid betrokken worden. Hierdoor wordt de inhoudelijk afbakening van sensitieve

---

⁶ MvT, p. 31-32.

technologieën op grond van risico's voor de nationale veiligheid bij verwervingsactiviteiten inhoudelijk gewaarborgd en wordt per sensitieve technologie maatwerk geleverd.⁷ (onderstreping VNO/MKB/FME)

Het betrekken van het bedrijfsleven hierbij valt te verwelkomen. Wel doemt een aantal vragen op:

- Hoe ziet dat (structurele) (expert)overleg eruit? En wordt dat overleg te allen tijde van tevoren geraadpleegd?
- Hoe ziet dat (grondig en zorgvuldig ingerichte) proces eruit?
- Wordt gegarandeerd dat er een open, objectieve en constructieve dialoog met elkaar kan worden gevoerd en, zo ja, op welke wijze?
- Wat wordt verstaan onder 'het relevante hoogtechnologisch bedrijfsleven'? Hoe wordt de kring van bedrijven die daartoe behoort, bepaald? Vallen onder het 'bedrijfsleven' ook de vertegenwoordigers, zoals FME en VNO-NCW, daarvan?
- Wordt het een en ander ook schriftelijk vastgelegd (geformaliseerd) en, zo ja, in hoeverre en waarin?
- Geldt er ook een voorhangprocedure?

Wij verzoeken in te gaan op de hierboven opgeworpen vragen over het bij AMvB aanwijzen van andere technologieën als sensitieve technologie.

3. Artikel 12 (verlengen) termijn

Dit artikel luidt, voor zover hier van belang, als volgt:

1. Onze Minister deelt binnen acht weken na ontvangst van een melding als bedoeld in artikel 11 mede of een toetsingsbesluit vereist is.
2. (...).
3. Indien nader onderzoek nodig is voor het doen van een mededeling als bedoeld in het eerste lid, kan Onze Minister de termijn, bedoeld in het eerste lid, verlengen met een redelijke termijn, doch uiterlijk met zes maanden.
4. (...).
5. Indien een aanvraag voor een toetsingsbesluit is ingediend die volgt op een mededeling als bedoeld in het eerste lid inhoudende dat een toetsingsbesluit vereist is, neemt Onze Minister binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag een toetsingsbesluit.
6. Onze Minister kan de termijn voor het nemen van een toetsingsbesluit als bedoeld in het vijfde lid verlengen met een redelijke termijn, doch uiterlijk met

---

⁷ MvT, p. 107.

zes maanden, verminderd met de termijn die is verstreken tussen de ontvangst van een melding tot het doen van een mededeling of een toetsingsbesluit vereist is.' (onderstreping VNO/MKB/FME)

Hierover twee opmerkingen. De eerste ziet op art. 12 leden 1 en 3. In de memorie van toelichting wordt over de termijnen het volgende, voor zover hier van belang, gezegd:

'Respondenten als de Gecombineerde Commissie Vennootschapsrecht van de Nederlandse Orde van Advocaten en het Koninklijk Notarieel Broederschap, VNO-NCW en MKB Nederland en advocatenkantoor Allen & Overy merken op dat vanwege het belang van de verwerfer of de doelonderneming om snel zekerheid te krijgen over de voorgenomen transactie de doorlooptijd in het onderzoek tamelijk of erg lang is. Ook wordt hierbij aangegeven dat een eventuele verlenging van de standaard termijn alleen bij uitzonderingsgevallen en met gegronde redenen mogelijk zou moeten zijn. Allereerst wordt opgemerkt dat de genoemde termijnen maximale termijnen zijn. Voorgenomen verwervingsactiviteiten zonder bijzondere risico's en voorzien van de juiste informatie zullen ruimschoots binnen deze termijn beoordeeld kunnen worden. De termijn van 8 weken en ook de verlenging van 6 maanden is bedoeld voor die voorgenomen transacties waar onduidelijkheden bestaan over de identiteit van de verkrijger of de mogelijke risico's voor de nationale veiligheid. De verantwoordelijke Minister heeft deze termijn nodig om aanvullend onderzoek te kunnen doen bij de verschillende binnenlandse en buitenlandse ketenpartners.'⁸ (onderstreping VNO/MKB/FME)

Zonder toelichting, die ontbreekt, vermag niet worden ingezien op basis waarvan hier gekozen is voor een driedubbele verlengingstermijn (acht weken, de initiële termijn, is twee maanden en dat keer drie) in plaats van het verlengen met dezelfde termijn (opnieuw twee maanden) of met het dubbele (vier maanden). Volstaat de mogelijkheid tot het verlengen van de termijn met twee of vier maanden niet? Zo nee, waarom niet? En waarom is het loutere 'nodig zijn' van nader onderzoek voldoende om de termijn met maximaal zes maanden te verlengen?

De meldingsplichtige heeft belang bij het snel verkrijgen van zekerheid met betrekking tot de verwervingsactiviteit waartoe het voornemen bestaat die uit te voeren. Bij de huidige formulering zou de situatie echter kunnen ontstaan waarin, wetende dat toch vrij makkelijk tot verlenging kan worden overgegaan, in de eerste acht weken (art. 12 lid 1) onnodig traag wordt gewerkt, en daardoor weinig wordt gedaan, met als gevolg dat aan het einde van die eerste termijn het onderzoek niet af is en daarom verlenging van die

---

⁸ MvT, p. 114.

termijn nodig is (art. 12 lid 3) en op die wijze het zwaartepunt van het onderzoek in de tweede termijn, van maximaal zes maanden, komt te liggen. Teneinde Onze Minister aan te sporen met gezwinde spoed, althans met voortvarendheid, te werk te gaan, opdat zoveel mogelijk werk al in de eerste termijn wordt verricht, zou verlenging van de termijn alleen mogelijk moeten zijn als dat redelijkerwijs echt niet anders kan. In het kader van transparantie dient dat aan de meldingsplichtige te worden medegedeeld. Daartoe wordt de volgende wijziging voorgesteld:

- 3. Indien ten gevolge van niet aan Onze Minister toe te rekenen omstandigheden het redelijkerwijs niet mogelijk is het nader onderzoek ~~nodig is~~ voor het doen van een mededeling als bedoeld in het eerste lid af te ronden, kan Onze Minister de daarin bedoelde termijn, ~~bedoeld in het eerste lid~~, verlengen voor zover dat noodzakelijk is ~~met een redelijke termijn~~, doch uiterlijk met zes maanden. Onze Minister brengt zulks onder opgave van redenen schriftelijk ter kennis van de meldingsplichtige.

De tweede opmerking ziet op art. 12 lid 6, laatste zinsnede. Daarin staat dat de maximale termijn van zes maanden wordt ‘verminderd met de termijn die is verstreken tussen de ontvangst van een melding tot het doen van een mededeling of een toetsingsbesluit vereist is’. Hoe moet dat worden verstaan? Op grond van art. 11 lid 1 moet ieder voornemen een verwervingsactiviteit uit te voeren worden gemeld aan Onze Minister. Deze deelt blijkens art. 12 lid 1 binnen acht weken na ontvangst daarvan mede of een toetsingsbesluit vereist is. Als nader onderzoek nodig is, kan die termijn met maximaal zes maanden worden verlengd op basis van art. 12 lid 3. Is een toetsingsbesluit nodig, dan dient dat te worden aangevraagd. Luidens art. 12 lid 5 neemt Onze Minister binnen acht weken na ontvangst van die aanvraag zulk een besluit. In art. 12 lid 6 is bepaald dat die termijn met maximaal zes maanden kan worden verlengd. De termijn die is verstreken tussen de ontvangst van een art. 11 lid 1-melding en een art. 12 lid 1-mededeling is in het uiterste geval twee maanden (= acht weken) plus zes maanden verlenging, wat in totaal acht maanden maakt. Trekken wij die acht maanden af van de zes maanden, dat is de maximale verlenging, als bedoeld in art. 12 lid 6, dan zou dat een negatief getal opleveren. Slaan wij de memorie van toelichting erop na, dan lezen wij het volgende.

‘In artikel 12 zijn de termijnen opgenomen waarbinnen de Minister van Economische Zaken en Klimaat een mededeling moet doen over het vereiste van een toetsingsbesluit en over het nemen van een toetsingsbesluit op aanvraag als een dergelijk besluit voor een verwervingsactiviteit vereist is. De eerste termijn voor het doen van een mededeling gaat in wanneer de melding is ontvangen. (...).

Het is de bedoeling de meldingsplichtigen zo snel mogelijk duidelijkheid te geven over de voorgenomen activiteit. Daarom is in artikel 12, eerste lid, bepaald dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat in beginsel binnen acht weken na ontvangst van de melding een mededeling moet doen of een toetsingsbesluit vereist is, waarna dit besluit op grond van artikel 12, vijfde lid, eveneens in beginsel binnen acht weken na het indienen van de aanvraag genomen dient te worden.

Indien het nodig is voor een goede beoordeling, kan de Minister de verwerver op grond van artikel 34, zevende lid, om aanvullende informatie verzoeken. De beslistermijn wordt dan in afwachting van die aanvullende informatie opgeschort. Indien de Minister **nader onderzoek** nodig acht om een activiteit goed te kunnen beoordelen, kan hij de beslistermijn bovendien verlengen met uiterlijk zes maanden. De maximale duur van deze verlengingsmogelijkheid is gebaseerd op de tijd die nodig kan zijn om relevante informatie in een derde land te vergaren, indien met dat land geen inlichtingen worden uitgewisseld. Het streven is daarbij om de termijn in de praktijk zo kort mogelijk te houden. Het vergaren van informatie in een derde land kan ook nodig zijn om te beoordelen of een toetsingsbesluit vereist is, zodat de maximale duur van de mogelijkheid tot verlenging ook hiervoor geldt. De tijd die benodigd is voor het doen van **dit onderzoek** om een mededeling te doen gaat af van de maximale duur die voor verlenging van het nemen van een besluit op aanvraag van een toetsingsbesluit geldt. De totale maximale verlengingstermijn blijft daarmee zes maanden.' (onderstreping, cursief en vet VNO/MKB/FME)

Daaruit lijkt echter te volgen dat de termijn die maximaal in mindering kan worden gebracht op de zes maanden als bedoeld in art. 12 lid 6, de zes maanden is als bedoeld in art. 12 lid 3. Dat zou betekenen dat als voor het nader onderzoek in het kader van de vraag of een toetsingsbesluit vereist is, de volledige termijn van zes maanden als bedoeld in laatstgenoemd artikel is gebruikt, er in het kader van het nemen van een toetsingsbesluit er geen gebruik meer kan worden gemaakt van van de verlenging als bedoeld in eerstgenoemd artikel (zes maanden als bedoeld in art. 12 lid 6 minus zes maanden als bedoeld in art. 12 lid 3 wordt dan nul). Dat sluit aan bij de laatste zin van het bovengeciteerde dat de totale maximale verlengingstermijn (dus van art. 12 lid 3 en art. 12 lid 6 samen) zes maanden blijft. Stel dat onder art. 12 lid 3 maar vier maanden zijn gebruikt voor nader onderzoek, dan zou er in art. 12 lid 6 nog maximaal twee maanden zijn voor verlenging, wat in totaal wederom zes maanden maakt. Is deze lezing de juiste? Zo ja, dan zou de tekst van art. 12 lid 6 laatste zinsnede dienen te worden aangepast. De volgende wijziging wordt voorgesteld:

6. Onze Minister kan de termijn voor het nemen van een toetsingsbesluit als bedoeld in het vijfde lid verlengen met een redelijke termijn, doch uiterlijk met

zes maanden, verminderd met de termijn die is verstreken **voor het doen van nader onderzoek als bedoeld in het derde lid** ~~tussen de ontvangst van een melding tot het doen van een mededeling of een toetsingsbesluit vereist is.~~

De termijnen dienen – dat kan niet vaak genoeg worden gezegd en benadrukt – zo kort mogelijk te worden gehouden, opdat bedrijven zo snel mogelijk duidelijkheid hebben over het al dan niet kunnen uitvoeren van hun voorgenomen verwervingsactiviteiten. Daartoe worden twee suggesties gedaan.

Suggestie één. Er zou in het kader van het nemen van een toetsingsbesluit op de voet van art. 12 gekozen kunnen worden voor een maximale termijn die maximaal eenmaal aangevuld kan worden, zonder de mogelijkheid tot opschorting, maar met de mogelijkheid om al in een vroeg stadium ('pre-notificatie') de melding af te stemmen met het Bureau Toetsing Investerings. Daarnaast biedt het huidige Wetsvoorstel voldoende maatregelen om medewerking van de meldende partij af te dwingen om zo binnen de termijn alle informatie te verkrijgen die nodig is om tot een besluit te komen, met als ultieme stok achter de deur de mogelijkheid om de activiteit te verbieden.

Suggestie twee. De termijn als bedoeld in art. 12 lid 1 wordt teruggebracht van acht weken naar vier weken en de mogelijkheid tot verlenging als bedoeld in lid 3 komt te vervallen. Als een toetsingsbesluit nodig is, gelden dezelfde termijnen als thans (zie i.h.b. leden 5 en 6).

Wij verzoeken op het bovenstaande over de verlenging van de zesmaandentermijn in te gaan en de gedane tekstvoorstellen, alsook een van de twee gedane suggesties, over te nemen.

4. Artikel 43 aanhef en onderdeel b terugbrengen belang door doel-onderneming

Art. 43 luidt, voor zover hier van belang, aldus:

‘1. Indien na verloop van de termijn, bedoeld in artikel 42, eerste lid, de zeggenschap of significante invloed in een beursgenoteerde doelonderneming niet overeenkomstig de last, bedoeld in artikel 42, eerste lid, is teruggebracht:

a. is de beursgenoteerde doelonderneming bij uitsluiting onherroepelijk gemachtigd tot gehele vervreemding of tot terugbrenging namens en voor rekening van de verwerver van de zeggenschap of het aandelenbelang; en

b. is de beursgenoteerde doelonderneming verplicht een aandeel of zeggenschap te vervreemden of een aandelenbelang te vervreemden of terug te brengen namens en voor rekening van de verwerver.’ (onderstreping VNO/MKB/FME)

Naar onze mening kan dat niet van (het bestuur van) de (beursgenoteerde) doelonderneming worden verlangd. Zulks leidt namelijk zonder meer tot aanzienlijke (aansprakelijkheids)risico's voor die onderneming en haar bestuurders, en grote conflicten met haar aandeelhouder(s). Wij vinden daarom dat de verplichting als bedoeld in art. 43 lid 1 onderdeel b bij Onze Minister zou moeten liggen.

Wij verzoeken de thans op de doelonderneming rustende verplichting als bedoeld in art. 43 lid 1 onderdeel b bij Onze Minister neer te leggen (vgl. art. 42).

5. Impact opheffen aandeelhoudersrechten tijdens onderzoek

Tijdens het onderzoek door Onze Minister mogen bepaalde verworven aandeelhoudersrechten (van de verwerver) niet worden uitgeoefend, waaronder het stemrecht op de algemene vergadering. Verzocht wordt (nader) te verduidelijken welke gevolgen dit eventueel kan hebben voor de overige aandeelhouders, die hun aandelenpercentage in het aandelentotaal verhoudingsgewijs zien stijgen en daardoor veel meer of zelfs significante invloed kunnen uitoefenen. Dit kan grote gevolgen hebben voor de strategie en het geheel functioneren van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming.

Wij verzoeken de gevolgen van het opheffen van aandeelhoudersrechten voor de overige aandeelhouders en het geheel functioneren van de vennootschap tijdens het onderzoek te verduidelijken en toe te lichten hoe de wetgever zich zal inzetten om deze gevolgen zoveel mogelijk te beperken.

6. Artikel 1 begrip 'toetsingsbesluit'

Blijkens art. 1 wordt onder 'toetsingsbesluit' verstaan, voor zover hier van belang:

'besluit waarin wordt bepaald dat:

a. een verwervingsactiviteit wordt:

1°. toegelaten op voorwaarde dat aan bepaalde eisen of nadere voorschriften als bedoeld in artikel 23 of artikel 24 wordt voldaan; of

2°. verboden; of

b. wordt verboden dat de zeggenschap of significante invloed wordt gehouden, indien er sprake is van een verwervingsactiviteit als bedoeld in artikel 2, onderdeel g, of artikel 3, onderdeel d;'

Hieruit volgt dat er twee soorten toetsingsbesluiten zijn: een verwervingsactiviteit wordt (1) voorwaardelijk toegelaten of (2) verboden. De definitie kent niet de onvoorwaardelijke toelating. Ten onrechte, zouden wij denken. In art. 23 en 24 is immers

bepaald dat Onze Minister in het toetsingsbesluit eisen kán stellen of bepaalde nadere voorschriften kán verbinden. Er is dus geen verplichting dat te doen. Daarom denken wij dat het vorengeciteerde aldus zou dienen te luiden:

‘besluit waarin wordt bepaald dat:

a. een verwervingsactiviteit wordt:

1° toegelaten:

i. zonder voorwaarden; of

ii. op voorwaarde dat aan bepaalde eisen of nadere voorschriften als bedoeld in artikel 23 of artikel 24 wordt voldaan; of

2° verboden; of

b. wordt verboden dat de zeggenschap of significante invloed wordt gehouden, indien er sprake is van een verwervingsactiviteit als bedoeld in artikel 2, onderdeel g, of artikel 3, onderdeel d;’

Wij verzoeken in het begrip ‘toetsingsbesluit’ als bedoeld in art. 1 tot uitdrukking te brengen dat het ook mogelijk is in zulk een besluit te bepalen dat een verwervingsactiviteit onvoorwaardelijk wordt toegelaten.

7. Reikwijdte toetsingsstelsel

Geen onderscheid wordt gemaakt tussen nationale (Europese) en buitenlandse (niet-Europese) investeringen. De voornaamste reden voor deze keuze lijkt om eventuele constructies die onder de wet uit proberen te komen tegen te gaan:

‘De vijfde eis neergelegd in artikel 3, zesde lid, van de FDI-screeningsverordening eist dat de lidstaten die beschikken over een screeningmechanisme, zorgen voor de handhaving, wijziging of vaststelling van maatregelen die nodig zijn om het omzeilen van screeningmechanismen en screeningbesluiten op te sporen en te voorkomen. Het wetsvoorstel voldoet aan deze verplichting door volstrekt non-discriminatoir te zijn en geen onderscheid aan te brengen tussen directe investeringen uit een derde land, uit een EU-lidstaat of uit Nederland zelf. Daarmee is de inzet van gekunstelde juridische constructies om onder de kwalificatie uit te komen van buitenlandse investeerder als gedefinieerd in de FDI-screeningsverordening weinig zinvol.’^[1]

Met andere woorden: in plaats van eventuele omzeiling te voorkomen kiest de wetgever ervoor om simpelweg alle investeringen onder dit Wetsvoorstel te laten vallen. Dit is een zeer stevige invulling van het toetsingsstelsel.

---

^[1] MvT, p. 71.

Heeft de wetgever andere mogelijkheden verkend? Is bijvoorbeeld gedacht aan een expliciete uitzondering voor ondernemingen die aan kunnen tonen dat de aandeelhouders Europees zijn, of dat geen enkele aandeelhouder zeggenschap heeft)? Zijn er waarborgen in te bouwen dat Europese investeringen sneller kunnen worden behandeld?

8. Artikel 11 lid 2 te verstrekken informatie

Dit artikel luidt als volgt:

‘Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt bepaald welke informatie een melding bevat, op welke wijze de melding wordt gedaan en kunnen voorschriften worden gesteld met betrekking tot de melding.’

Om te voorkomen dat van overheidszijde meermaals wordt verzocht om informatie en zo kostbare tijd verloren gaat, dient in die AMvB zo concreet mogelijk te worden beschreven welke informatie een melding bevat. Het verdient aanbeveling in dat verband formuleren te ontwerpen die een meldingsplichtige kan gebruiken. Deze AMvB dient er te zijn op het moment van inwerkingtreding van dit Wetsvoorstel.

Overigens is aan te bevelen dat alvast rekening wordt gehouden met de aanpassing van de Algemene wet bestuursrecht, waarmee wordt voorzien dat de overheid burgers voortaan duidelijk maakt hoe zij besluiten als daarin bedoeld voortaan digitaal kunnen aanvragen.

Wij verzoeken de bovengenoemde punten over de te verstrekken informatie mee te nemen en rekening te houden met de aanpassing van de Awb.

9. Artikel 14 opdrachten aangewezen persoon

Art. 14 luidt, voor zover hier van belang, aldus:

‘1. Indien ontheffing is verleend, kan Onze Minister een of meer personen aanwijzen met kennis van bedrijfsvoering waarbij het algemeen belang een rol speelt, die opdrachten kunnen verstrekken aan de doelonderneming of de verwerver.

2. (...).

3. De aangewezen persoon verstrekt uitsluitend opdrachten die tot doel hebben te voorkomen dat er risico's ontstaan voor de nationale veiligheid en indien de persoon is aangewezen om opdrachten te verstrekken aan de verwerver, kunnen deze opdrachten enkel betrekking hebben op de bedrijfsvoering, kennis of

vermogensbestanddelen waarover de verwerver het bezit, de zeggenschap of significante invloed heeft verworven met de verwervingsactiviteit waarvoor de ontheffing is verleend.

4. Alle bestuurders, commissarissen, personen die feitelijke leiding geven en andere werknemers binnen de doelonderneming of verwerver, verstrekken de aangewezen persoon alle informatie die benodigd is in verband met het doel, bedoeld in het derde lid, volgen de opdrachten verstrekt door de aangewezen persoon op en verlenen de aangewezen persoon alle medewerking. Degene die op grond van de vorige volzin verplicht is tot medewerking of informatieverstrekking aan de aangewezen persoon of het opvolgen van een opdracht verstrekt door de aangewezen persoon, is niet aansprakelijk voor schade ten gevolge van het nakomen van die verplichting.

5. (...).

6. Tegen een opdracht van een aangewezen persoon kan administratief beroep worden ingesteld bij Onze Minister.

7. (...).

8. (...).

9. Onverminderd de aansprakelijkheid van de staat, is een aangewezen persoon niet aansprakelijk voor schade ten gevolge van door hem verstrekte opdrachten.'

Onder meer de bestuurders van de doelonderneming of verwerver moeten de verplichtingen als bedoeld in lid 4 (informatie verstrekken, opdrachten opvolgen en medewerking verlenen) nakomen. Een derde zou daardoor schade kunnen lijden. Diegene kan de bestuurders echter niet daarvoor aansprakelijk stellen; dat is immers uitgesloten in de laatste volzin van lid 4. Maar de doelonderneming/verwerver, in de vorm van een rechtspersoon, kan wél daarvoor aansprakelijk worden gesteld, nu dat níét is uitgesloten. Dat achten wij onwenselijk. Het gaat niet aan dat als, bijvoorbeeld, bestuurders ter nakoming van de vorenbedoelde – wettelijke – verplichtingen vertegenwoordigingshandelingen moeten verrichten die leiden tot schade bij een derde, die laatste de doelonderneming of verwerver vervolgens aansprakelijk kan stellen voor die schade. Net als de bestuurders, zouden ook de doelonderneming en verwerver moeten worden uitgesloten van zulk een aansprakelijkstelling. Voor een andere opvatting bestaat geen goede grond. Voorgesteld wordt dan ook de tekst aldus aan te wijzigen:

4. Alle bestuurders, commissarissen, personen die feitelijke leiding geven en andere werknemers binnen de doelonderneming of verwerver, verstrekken de aangewezen persoon alle informatie die benodigd is in verband met het doel, bedoeld in het derde lid, volgen de opdrachten verstrekt door de aangewezen persoon op en verlenen de aangewezen persoon alle medewerking. Degene die op grond van de vorige volzin verplicht is tot medewerking of informatieverstrekking aan de aangewezen persoon of het opvolgen van een opdracht verstrekt door de

aangewezen persoon, is niet aansprakelijk voor schade ten gevolge van het nakomen van die verplichting. **Hetzelfde geldt voor de doelonderneming of verwerper waarvan diegene functionaris is.**

Verder kan blijkens lid 9 de aangewezen persoon niet aansprakelijk worden gesteld voor schade als gevolg van de door hem verstrekte opdrachten, een en ander onverminderd de aansprakelijkheid van de Staat. Echter, niet ondenkbaar is en evenmin kan worden uitgesloten dat die persoon in zijn taakuitoefening grove fouten maakt, om maar eens wat te noemen. Niet vermag worden ingezien waarom diegene dan niet, door een derde dan wel de doelonderneming of verwerper, afhankelijk van wie de schade lijdt, aansprakelijk zou moeten kunnen worden gesteld. Daarbij voegt zich dat niet, althans niet zonder meer, verondersteld mag worden dat tegen iedere door een aangewezen persoon verstrekte opdracht ten aanzien waarvan, om bij het voorbeeld te blijven, een grove fout is gemaakt, administratief beroep wordt ingesteld, een en ander uit hoofde van lid 6. Dat zou namelijk eveneens veronderstellen dat degene(n) aan wie de opdrachten worden verstrekt, altijd (tijdig) weet heeft (hebben) van de (grove) fout(en) die de aangewezen persoon heeft gemaakt, wat niet het geval hoeft te zijn. Daarom wordt het volgende tekstvoorstel gedaan:

9. Onverminderd de aansprakelijkheid van de staat, is een aangewezen persoon niet aansprakelijk voor schade ten gevolge van door hem verstrekte opdrachten-, **tenzij diegene met betrekking tot die opdrachten opzettelijk onbehoorlijk heeft gehandeld of met kennelijk grove miskennis van hetgeen een behoorlijke taakvervulling meebrengt.**

Overigens is niet geheel duidelijk wíé tegen een opdracht van een aangewezen persoon administratief beroep kunnen instellen. Mag worden aangenomen dat de kring daartoe volledig wordt bepaald door lid 4?

Wij verzoeken op het instellen van administratief beroep tegen opdrachten van een aangewezen persoon in te gaan en de gedane tekstvoorstellen over te nemen.

10. Artikel 19 aanhef en onderdeel d j° artikel 22 strafbare feiten

Bij de beoordeling van Onze Minister of een verwervingsactiviteit kan leiden tot een risico voor de nationale veiligheid, wordt volgens art. 19 rekening gehouden met een aantal factoren, waaronder:

‘d. de verwerper heeft een strafbaar feit begaan dat overeenkomt met een voor de toepassing van dit onderdeel bij ministeriële regeling vastgesteld strafbaar feit, of

staat onder invloed van een persoon of rechtspersoon die een dergelijk strafbaar feit heeft begaan;’

Daarover zegt art. 22 het volgende:

‘Onze Minister stelt bij ministeriële regeling de strafbare feiten vast die op grond van artikel 19, onderdeel d, van invloed kunnen zijn op de beoordeling van een risico voor de nationale veiligheid.’

In de memorie van toelichting staat, voor zover hier van belang, het volgende:

‘Voorts is een beoordelingsfactor of de verwerver een bij ministeriële regeling vastgesteld strafbaar feit heeft begaan. Deze bij ministeriële regeling vast te stellen strafbare feiten moeten van invloed kunnen zijn op de beoordeling of er sprake is van een risico voor de nationale veiligheid. Bij de meeste strafbare feiten zal dit niet aan de orde zijn. In het geval een verwerver een natuurlijke persoon is die bijvoorbeeld ooit een voertuig heeft gestolen, zal dit geen strafbaar feit zijn dat voor de beoordeling op een risico voor de nationale veiligheid relevant is en dit feit zal dus niet in een regeling opgenomen worden. Maar diefstal kan wel relevant zijn als het bijvoorbeeld gaat om een verwerver die eerder is veroordeeld voor het ontvreemden van bedrijfsgeheimen. Een dergelijk antecedent vergroot het risico dat de verwerver bedrijfsgeheimen van een doelonderneming die actief is op het gebied van sensitieve technologie bijvoorbeeld doorverkoopt aan een andere staat. Ook kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een verwerver die is veroordeeld voor het schenden van geheimen of meeneed. Dit zijn redenen om bij een verwerving van sensitieve technologie risico’s voor de nationale veiligheid te vermoeden. Er zal telkens aan de hand van de aard van een strafbaar feit bepaald worden of en in hoeverre die bij een verwervingstransactie potentieel een risico voor de nationale veiligheid kan opleveren. Bij bepaalde strafbare feiten is dit duidelijker dan bij andere, zoals misdrijven tegen de veiligheid van de staat (titel I van het tweede Boek van het Wetboek van Strafrecht) en terroristische misdrijven (art. 83 en 83a Sr). Bij terroristische misdrijven met een terroristisch oogmerk gaat het om bepaalde misdrijven met «het oogmerk om de bevolking of een deel der bevolking van een land ernstige vrees aan te jagen, dan wel een overheid of internationale organisatie wederrechtelijk te dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden, dan wel de fundamentele politieke, constitutionele, economische of sociale structuren van een land of een internationale organisatie ernstig te ontwrichten of te vernietigen». Dit is relevant voor de beoordeling of zich risico’s voor de nationale veiligheid voordoen en omvat ook misdrijven ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf (artikel 83b Sr). Hiertoe wordt voorts deelname aan een terroristische organisatie gerekend (art. 140a Sr) waarbij

bescherming van de rechtsorde en de veiligheid van de Staat in het geding is. Maar ook witwassen en financiering van terrorisme zijn misdrijven die bij een beoordeling betrokken kunnen worden. Relevant is voorts dat het ook kan gaan om een verwerper die onder invloed staat van een persoon of rechtspersoon die een strafbaar feit heeft begaan. Aannemelijk zal gemaakt moeten kunnen worden dat die invloed aanwezig is, waarbij kan worden gedacht aan verkregen zeggenschap van een persoon of rechtspersoon die het strafbare feit heeft begaan in de verwerper die rechtspersoon is. Andere misdrijven zijn bijvoorbeeld die waarbij de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar zijn gebracht, of misdrijven als meened en valsheid met geschriften, gegevens en biometrische kenmerken. Bij ministeriële regeling zullen de relevante misdrijven uitputtend worden opgesomd en toegelicht.⁹ (onderstreping VNO/MKB/FME)

en

‘Ook deze factoren zijn naar hun aard contextafhankelijk. Zo is de betekenis van de factor van een strafbaar feit mede afhankelijk van welk strafbaar feit is gepleegd en hoe ver dat in het verleden heeft plaatsgevonden. Zo zal een strafbaar feit wegens een schending van een wettelijke geheimhoudingsverplichting anders worden gewogen dan een strafbaar feit wegens bijvoorbeeld een milieuovertreding afhankelijk van de aard van de verwerper en de doelonderneming. Overigens is mede naar aanleiding van het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens voorzien in een delegatiegrondslag in artikel 22 van het wetsvoorstel om bij ministeriële regeling transparant vast te leggen welke delicten als factor meegewogen worden. Ook is deze factor over een strafbaar verleden in artikel 19, onderdeel d, aangescherpt en gaat de toelichting daarover, naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State, aanzienlijk uitgebreider op de betekenis daarvan in (zie paragraaf 4.2 van de memorie van toelichting). Uit die analyse blijkt de relevantie en noodzaak van het instrument om bepaalde begane strafbare feiten bij de beoordeling op risico’s voor de nationale veiligheid te betrekken. Uit artikel 22 volgt thans uitdrukkelijk dat dit uitsluitend strafbare feiten mogen zijn die van invloed kunnen zijn op de beoordeling van een risico voor de nationale veiligheid.’¹⁰ (onderstreping VNO/MKB/FME)

Hierover is een aantal vragen ontstaan:

---

⁹ MvT, p. 39-40.

¹⁰ MvT, p. 113.

- Hoe wordt de kring der strafbare feiten bepaald? Er dient voor gewaakt te worden dat een strafbaar feit in een te ver verwijderd verband staat tot een risico voor de nationale veiligheid.
- Hoe worden de strafbare feiten opgenomen in de regeling als bedoeld in art. 22? Anders gezegd: hoe komt de ministeriële regeling eruit te zien? En wie worden daarbij betrokken?
- Hoeveel strafbare feiten worden (bij benadering) bij de ministeriële regeling vastgesteld? En om welke strafbare feiten, naast die genoemd in de memorie van toelichting, gaat het zoal?
- Kan de lijst met strafbare feiten als (uitputtend) vastgesteld bij ministeriële regeling ook worden uitgebreid? Zo ja, op welke wijze?
- In art. 19 aanhef en onderdeel d en art. 22 wordt gesproken van ‘strafbare feiten’. Er zijn twee soorten: overtredingen en misdrijven. De memorie van toelichting noemt alleen die laatste soort. Mag daaruit worden afgeleid dat overtredingen buiten de regeling als bedoeld in art. 22 vallen?
- B brengen de woorden ‘strafbaar feit begaan *dat overeenkomt met* [curs. VNO/MKB/FME] een voor de toepassing van dit onderdeel bij ministeriële regeling vastgesteld strafbaar feit’ mee dat ook (volledig) in het buitenland gepleegde strafbare feiten (lees: strafbare feiten naar buitenlands recht) bij de beoordeling als bedoeld in art. 19 kunnen worden betrokken indien die overeenkomen met strafbare feiten als bedoeld in art. 19 aanhef en onderdeel d juncto art. 22? Zo ja, in hoeverre moeten die strafbare feiten dan met elkaar overeenkomen? Hoe wordt de grens daartoe bepaald?
- Hoe wordt omgegaan met de situatie waarin een strafbaar feit wel in een regeling als bedoeld in art. 22 is opgenomen, maar de verdachte is daarvoor (nog) niet (onherroepelijk) veroordeeld omdat de strafzaak tegen hem nog loopt? Anders gezegd: wordt alleen rekening gehouden met strafbare feiten waarvoor een verdachte onherroepelijk is veroordeeld? Zo nee, waarom niet? En wat als strafbare feiten verjaard zijn? Wordt er met die (verjaarde) feiten dan geen rekening meer mee gehouden bij de beoordeling als hier bedoeld? Zo nee, waarom wordt geen acht geslagen op de verjaringstermijnen voor strafbare feiten?
- Hoe ver in het verleden mag een gepleegd strafbaar feit maximaal liggen? Anders gezegd: neemt naarmate de tijd verstrijkt de relevantie van het in het verleden gepleegde strafbare feit af voor de beoordeling als hier bedoeld? Zo ja, waar ligt het omslagpunt en hoe wordt dat bepaald?

Wij verzoeken in te gaan op de bovengenoemde vragen over de factor strafbare feiten bij de beoordeling van Onze Minister of een verwervingsactiviteit kan leiden tot een risico voor de nationale veiligheid.

11. Artikel 20 aanhef en onderdeel a   geen goede staat van dienst

Krachtens art. 20 houdt Onze Minister, in aanvulling op de toepasselijkheid van artikel 19, bij de beoordeling of een verwervingsactiviteit die betrekking heeft op een vitale aanbieder, kan leiden tot een risico voor de nationale veiligheid, voorts rekening met een aantal factoren, zoals:

‘a. een verwerfer heeft geen goede staat van dienst inzake de exploitatie of het beheer van het relevante proces waarvan de continuïteit van vitaal belang is voor de Nederlandse samenleving of de naleving van wettelijke voorschriften ten aanzien hiervan;’(onderstreping VNO/MKB/FME)

In de memorie van toelichting staat onder meer:

‘In de eerste plaats wordt er gekeken naar de staat van dienst van de verwerfer, hoe deze omgaat met de beveiliging, de verhandeling of het gebruik van technologie en de naleving van de toepasselijke wettelijke voorschriften inzake beveiliging, rubricering of exportcontrole. Overtredingen van dergelijke wet- en regelgeving vormen een sterke indicatie voor het bestaan van een risico voor de nationale veiligheid, maar ook de signalering in justitiële systemen op relevante overtredingen kan worden meegewogen.’¹¹ (onderstreping VNO/MKB/FME)

Hoe wordt beoordeeld of een verwerfer ‘geen goede staat van dienst’ heeft als bedoeld in art. 20 aanhef en onderdeel a? Maakt iedere overtreding van wet- en/of regelgeving als bovenbedoeld op zichzelf en zonder meer dat gesproken kan worden van het ‘geen goede staat van dienst’ hebben? Of wordt bij de beoordeling van die staat van dienst betrokken zowel de hoeveelheid overtredingen als de aard van de overtreding(en) als de frequentie van de overtreding(en) als hoe ver in het verleden de overtreding(en) is (zijn) begaan als hoelang een overtreding heeft geduurd? Zo nee, waarom niet? Zouden enkele voorbeelden gegeven kunnen worden van (de beoordeling van) het geen goede staat van dienst hebben?

Wij verzoeken in te gaan op de bovengenoemde vragen over het geen goede staat van dienst hebben als bedoeld in art. 21 aanhef en onderdeel a.

12. Artikel 24 aanhef en onderdeel a   in bewaring geven van technologie

Dit artikel luidt aldus:

---

¹¹ MvT, p. 41.

‘In aanvulling op de toepasselijkheid van artikel 23 kan Onze Minister in het toetsingsbesluit de volgende eisen stellen of de volgende nadere voorschriften verbinden aan een verwervingsactiviteit die betrekking heeft op een onderneming die actief is op het gebied van sensitieve technologie, indien dit noodzakelijk is om hieraan verbonden risico’s voor de nationale veiligheid te voorkomen of tot een aanvaardbaar niveau te beperken:

a. de verplichting bepaalde technologie, broncode, genetische code, of kennis bij de staat of een derde partij in Nederland in bewaring te geven en toe te staan dat deze ter beschikking kan worden gesteld door de staat of een derde partij voor niet-commerciële doeleinden bij acute risico’s voor bepaalde vitale processen of veiligheidsbelangen voor de duur dat die risico’s zich voordoen;’

Hoe gaat deze verplichting tot het in bewaring geven van bepaalde technologie praktisch in zijn werk?

Wij verzoeken op deze vraag over het in bewaring geven van technologie in te gaan.

13. Artikel 43-44   verhouding Wge

Als een partij die meewerkt aan een opdracht tot vervreemding of terugbrenging van een aandelenbelang een bank in Nederland is, rijst de vraag hoe deze vermindering praktisch plaats moet vinden en met name ook hoe deze vermindering zich verhoudt tot de bepalingen in de Wet giraal effectenverkeer. In de Wge is limitatief bepaald in welke gevallen uitleveringen uit het systeem van de Wge (girodepot en verzameldepot) kan plaatsvinden. Doordat in art. 44 geen verwijzing naar de Wge is gemaakt, blijft dit onduidelijk. In het Wetsvoorstel moet expliciet bepaald worden als bedoeld is af te wijken van de Wge.

Naar onze opvatting dienen banken pas mee te hoeven werken aan de uitvoering van deze wet als de relevante besluiten kenbaar zijn voor de banken, onherroepelijk zijn en ook de opdrachten van de doelondernemingen niet meer onderwerp van rechterlijke toetsing (kunnen) zijn. Dit zouden wij graag duidelijk terug willen zien in de toelichting; nu ontbreekt dat.

Wij verzoeken op de verhouding tussen art. 43-44 en de Wge, een en ander als bovenbedoeld, in te gaan, alsmede verzoeken wij een punt in de toelichting te verduidelijken.

14. Artikel 44 lid 2 onderdeel c en lid 4 instituut/instelling buiten EU/EER

Art. 44 luidt, voor zover hier van belang, aldus:

‘2. Na een melding als bedoeld in het eerste lid te hebben gedaan, draagt Onze Minister de beursgenoteerde doelonderneming op om het aandelenbelang waarvoor de verwerver direct of indirect deelgenoot in een depot is dat door een centraal instituut of instelling wordt gehouden met uitsluiting van anderen te leveren aan de verwerver door de volgende handelingen te verrichten:

a. (...);

b. (...); en

c. een centraal instituut of instelling buiten de Europese Economische Ruimte met een functie vergelijkbaar met die van centraal instituut te verzoeken het door dat instituut of die instelling gehouden depot evenredig te verminderen met het tegoed dat overeenkomt met het aandelenbelang dat op naam van de verwerver is ingeschreven.

3. (...).

4. Een centraal instituut of instelling buiten de Europese Unie met een functie vergelijkbaar met die van centraal instituut verleent medewerking aan de uitvoering van de door een beursgenoteerde doelonderneming gegeven opdracht tot levering, bedoeld in het tweede lid.’ (onderstreping VNO/MKB/FME)

Wat als aan het verzoek als bedoeld in art.44 lid 2 onderdeel c geen gehoor wordt gegeven en medewerking als bedoeld in art. 44 lid 4 niet wordt verleend? Hoe denkt Onze Minister deze regeling te (kunnen) gaan handhaven?

Wij verzoeken op de hierboven geformuleerde vragen ten aanzien van een centraal instituut of instelling buiten de Europese Economische Ruimte of buiten de Europese Unie in te gaan.

15. Artikel 51 lid 4 bestuurlijke boete

Bij de overtreding van de bepalingen in het Wetsvoorstel kan Onze Minister een bestuurlijke boete opleggen. Art. 51 lid 4 geeft een afwijkend regime voor overtredingen die zien op het niet naleven van de medewerkingsverplichtingen die in de desbetreffende artikelen zijn neergelegd voor de partijen in de bewaarketen van effecten in geval van een beursgenoteerde doelonderneming. De bestuurlijke boete kan in dit geval tot ten hoogste 10% van de omzet zijn van de groep waartoe de overtreder behoort. Deze forse maximale boete staat echter niet in verhouding tot de rol die de aangesloten instelling / bank speelt in dit Wetsvoorstel. De bank is instrumenteel aan de uitvoering van een stelsel dat zich

primair richt tot de activiteiten van de doelonderneming en degenen die zeggenschappen (beogen te) verwerven in de doelonderneming.

Wij verzoeken de bestuurlijke boete als bedoeld in art. 51 lid 4 (meer) in overeenstemming te brengen met de rol die de bank / aangesloten instelling speelt onder dit Wetsvoorstel. De verhouding is nu scheef te noemen.

16. Artikel 59 wetsevaluatie

Deze wet wordt volgens art. 59 na vijf jaar geëvalueerd. (Mede) vanwege de ingrijpende aard en de brede scope ervan zijn wij voorstander van een evaluatie na drie jaar.

Wij verzoeken de evaluatie van deze wet naar voren te halen door in art. 59 ‘vijf jaar’ te wijzigen in ‘drie jaar’.